

Aadressiandmete käsiraamat

Downloaded 14.04.2026

Käsiraamatu uuendus 22.08.2025

Sisukord

16. Levinud vead koha-aadressides	3
16.1. Ei ole eestikeelne	3
16.2. Kokku- ja lahkukirjutamise vead	3
16.3. Nimetuum või liigisõna ei ole õiges käändes	4
16.4. Unikaalsusnõue ei ole täidetud	5
16.5. Eksitavalt sarnased koha-aadressid	6
16.6. Koha-aadress sisaldab parasiitsõnu	6
16.7. Keelatud kirjavahemärkide kasutamine	7
16.8. Kaldkriipsu ja sidekriipsu vale kasutamine	7
16.9. Numbrite ekslik kasutamine	8
16.10. Liigisõna või selle lühendi ärajätmine	9
16.11. Ebaotstarbekalt pikad nimed	9
16.12. Üksikute suurtähtede ja Rooma numbrite kasutamine	10
16.13. Lühendite kasutamine	11
16.14. Asulanime tarbetu kordamine lähiaadressis	11
16.15. Liigisõnade eksitav kasutamine	12
16.16. Avalikustamisele mittekuuluv info	14
16.17. Üheülbalised, sisutud koha-aadressid	14

16. Levinud vead koha-aadressides

Peatükis toome ära levinumad vead, mida on seni koha-aadresside määramisel tehtud.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 05.01.2023

16.1. Ei ole eestikeelne

Lähiaadressid nagu *Proletarskaja* ja *Büko* ei ole lubatud. Võimalikuks lahenduseks on otsida ajaloolistest andmetest varasemaid kohanimesid ja need kasutusele võtta, või kui ajaloolisi ja kultuuriloolisi nimesid ei ole, võib kaaluda ka olemasoleva nime eestistamist (nt *Büko* > *Püka* või *Püki*).

Ilma põhjenduseta ei tohi kasutada selliseid katastriüksuste võõrnimesid nagu *Alexandry*, *Henry*, *Johny*, *Tixi*, *Rey*. Selliste nimede kasutamiseks on vaja põhjendust. Näiteks on Kihnu vallas Rock-City nime kandev katastriüksus. Rock City on Kihnu Jõnni laeva nimi ja sellisel juhul on ajalooline põhjendus olemas. Nimi tuleks kirjutada sidekriipsuta *Rock City*, sest niisugustes inglise ühendites sidekriipsu ei kasutata.

Ilma põhjenduseta ei ole soovitatav kasutada võõrsõnalisi nimesid nagu *Drenaaži*, *Faasani*, *Generaatori*.

Sageli kasutatakse võõrsõna tunnusega eesnimesid, nt *Georgi*, *Gunari*, *Geidi*, *Frami*, *Herberti*, *Alfredi*, *Amalie*, *Katerine*, *Margareti*, *Gertrudi*, *Marie*, *Gustavi*. Sellised nimed on eestlastel kasutusel eesnimedena ja vastavad eesti õigekirjareeglitele. Seega on need kooskõlas eestikeelsuse nõudega („Kohanime eestikeelsuse kindlakstegemise kord”, § 3 lg 2 p 3) ja kuigi nende kasutamine ei ole ilma põhjenduseta soovitatav, ei ole neid vaja muuta.

Erandid

Vene päritolu nimedega katastriüksused (nt *Vorobjovo*, *Krivorukovo*) on lubatud põlistel vene asualadel (1939. aasta seisuga) Peipsi järve ääres. Sama kehtib ka rootsikeelsete katastriüksuste nimede kohta (nt *Smeens*, *Tallbäcken*, *Ribaks*) põlistel rannarootslaste asualadel Lääne-Eestis.

Vt lisaks peatükke „**11.1. Kohanime keelsus**”, „**11.2. Oma- ja võõrsõnad, võörkeelsed sõnad**”, „**11.5. Eesti rahvusvähemuste asualad**”.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 13.01.2023

16.2. Kokku- ja lahkukirjutamise vead

Näiteks maaüksus nimega *Pärsi Hansu* ei sobi. Kirjapilt peaks olema kas *Pärsi-Hansu* või *Pärsihansu*.

Veel analoogseid juhtumeid

Ata Tiigi > *Ata-Tiigi* (juhul, kui tegu ei ole tiigiga) või kui üksus on moodustatud tiigi teenindamiseks, siis sobib nimeks *Ata tiik*.

Eigo Metsa > kui üksusel on ainult mets, siis sobib nimeks *Eigo mets*, kui aga tegu on hoonestatud maaga, siis on vaja lisada sidekriips *Eigo-Metsa* või kirjutada nimi kokku *Eigometsa* (viimane on eelistatud). Sama reegli alusel tuleb vaadelda ka näiteks nime *Jaaguri Põllu* (hoonestatud üksuse korral on õige kas *Jaaguri-Põllu* või *Jaaguripõllu*).

Kui aga nimi on juba pikem (nt *Jaagu Antsu Jaani*), siis on soovitatav nime lühendada (näiteks *Jaagu-Antsu* või *Antsu-Jaani* või *Jaagu-Jaani* - need nimed sobivad sidekriipsu abil kokkukirjutatult) või valida hoopis uus nimi, lähtudes loomulikult põhimõttest, et põliseid nimesid tuleb säilitada nende algses asukohas (põlistalude nimed ei või kolida ega tundmatuseni moonduda, küll aga tuleb nad viia kooskõlla kehtivate keelereeglitega).

Küsimusi on tekitanud kolme täishääliku koosinemine, nt *Soootsa* või *Soo-otsa*. Kolm täishäälikut võib olla kirjutatud ka ilma sidekriipsuta, seega on mõlemad variandid õiged. Kui aga tegu on hargtäiendiga, siis peab mõlemad sõnaosad kirjutama suure tähega. Näiteks lähestikku asub kaks maaüksust (talu): *Soo-Otsa* ja *Mäe-Otsa*.

Vt lisaks osa „**12. Kohanimede kokku- ja lahkukirjutamine**”.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 20.12.2022

16.3. Nimetuum või liigisõna ei ole õiges käändes

Näiteks ei ole lubatud lähiaadressid *Kirss AÜ*, *Silikaat*, sest katastriüksuse nimi peab **reeglina olema omastavas käändes**.

Erandina on lubatud nimetavasse käändesse panna ainult **objekti liiki märkiv sõna, kuid seejuures on oluline, et tegu oleks vastava objektiga**. Näiteks kui katastriüksusele pannakse nimeks *Sõbra mets*, aga metsa sellel üksusel ei asu, siis ei ole selline nimi sisuliselt sobiv.

Liigisõna peab olema nimetavas käändes, väikese tähega ja ilma sidekriipsuta.

Näiteks **ei ole korrektsed** lähiaadressid *Viivikonna metsa, Ahtme Jaama*. Õige on *Viivikonna mets, Ahtme jaam*.

Erandeid on veel.

- Mõnikord on **hargtäiendid nime järel** (*Päralde-Eest, Allika-Alt, Allika-Ülalt*), selline hargtäiend ei pea olema omastavas käändes. Kuna taolisi juhtumeid on väga harva, siis tasub alati keeleekspertidega nõu pidada.
- Juhul kui **nimetuum käändub koos liigisõnaga**. Näiteks kui nimeks on omadussõna: *Suur (talu), Piklik (talu), Roheline (talu)*, kuna nimetuum käändub (*Suure talu, Suurde tallu*).
- Nimetuum on seestütlevas või alaltütlevas käändes. Näiteks: *Saarepealt (talu)*.
- Nimetatav geograafiline objekt katastriüksuse piiri sees vastab oma põhiolemuselt nimes sisalduvale liigisõnale. Üldjuhul saab tegemist olla ainult hoonestamata maatükkidega, nt *Kure põld, Vorsti nurm, Koodissaar, Likõmõts*. Selliseid maatükkide nimesid ei pea muutma. Kui hoonestamata maatüki nimi on nt *Nursi-Robert*, siis on see juba viga, sest *Robert* ei saa olla loodusobjekti liigisõna.

Üldreegleid ei või aga kunagi võtta rangelt ja ilma lisainfot arvestamata. Toome mõned näited, mis aitavad mõista üldnõuet ning samas ilmestavad kohanimede valdkonna keerukust ja seda, kui oluline on tunda kohalikku aja- ja kultuurilugu.

- *Vahetükk* > peab olema *Vahetüki*.
- Kas *Piiriääre* või *Piiriäärse*? *Piiriääre* on sobilik, sest on omastavas käändes. Kuid rangelt võttes on ka *Piiriäärse* sobilik, sest on omadussõna omastavas vormis.
- *Tiitsa tellisetehase* > peab olema *Tiitsa tellisetehas* (nimetav), kui tegemist on endise tellisetehase alaga, kuid *Tellisetehase* (omastav), kui liigisõna on vormistatud nimetuumana.
- Kas *Uus-Kuusiku* või *Uue-Kuusiku*? Soovitav on *Uue-Kuusiku*.
- *Mäeni* ja *Mägede* on vanad kohanimed ja võivad jääda muutmata. *Mäeni* ei ole antud juhul mitte rajav kääne, vaid tõenäoliselt lühend nimest *Mäe-Jaani*, *Mägede* on mitmuse omastav, mis samuti sobib.
- *Ellama* ja *Hiioma* on vanad kohanimed, tegu ei ole mitte *ma*-tegevusnimedega, vaid ilmselt maa- või mäe-lõpuliste sõnade lühendustega.
- Noarootsi vallas on ajalooline talunimi *Ribaks*. Kas peaks selle panema omastavas käändesse? *Ribaks* on rootsipärane nimi ja nende puhul ei kehti omastava käände nõue, pealegi on s-täht rootsi keeles omastava tunnus, seega täiesti aktsepteeritav nimi selles piirkonnas.
- Katastriüksuse nimi on *Saun-pesumaja*. Kui maaüksuse nimeks on ainult objekti liigisõna, siis kehtib omastava käände nõue: käesoleva näite puhul mõlemad sõnad suure algustähega ja omastavas käändes, seega nõuetele vastav oleks *Sauna-Pesumaja*. Küsimus on, kas objekti mõlemat funktsiooni (saun, pesumaja) on otstarbekas katastriüksuse nimes välja tuua, võib-olla kaaluda lühemat versiooni, nt *Saunamaja, Pesumaja* või siis lihtsalt *Sauna* (lähtuda sellest, milline tegevus on maaüksusel domineerivam). Üldjuhul ei pea katastriüksuse nimi kajastama ehitise funktsiooni, kuivõrd see on ajas muutuv.

Vt lisaks peatükki „**11.12. Omastav kääne**”.

16.4. Unikaalsusnõue ei ole täidetud

- **Tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel ei või olla mitut sama koha-aadressiga objekti.**

Näiteks ei või olla samas omavalitsuslikus linnas või asustusüksuses mitu maaüksust lähiaadressiga *Pargi tn 2* olenemata sellest, et need üksused kuuluvad samale omanikule. Lahendusena tuleb muuta üks maaüksuste aadressidest, järgides seejuures nummerdamise reegleid (vt lisaks peatükki „[13.9. Nummerdamine](#)”).

- **Tiheasustusaladel ja kompaktse hoonestusega aladel ei tohi hoonetel ega maaüksustel lähiaadress puududa.** Näiteks linnades asuvatel maaüksustel peab lähiaadress olema määratud isegi siis, kui tegu on väga väikese ribaga teiste üksuste vahel.

Vt lisaks peatükki „[15.2. Unikaalaadress](#)” .

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 20.12.2022

16.5. Eksitavalt sarnased koha-aadressid

Ei ole soovitatav, et ühes asustusüksuses (külas või alevikus) on näiteks üks maaüksus ja elamu aadressiga *Kuusiku tn 2* ning teine hoonestamata maaüksus nimega *Kuusiku 2* (sellist aadressi ei tohi enam määrata, info käib nende kohta, mis veel siiani muutmata on jäänud). Sisuliselt ei ole küll tegu unikaalsusnõude rikkumisega, kuid tegelikkuses lähevad need koha-aadressid ja ka objektid lootusetult segamini. Seega on tegu eksitava sarnasusega ja kuna liikluspinnale on määratud kohanimeks *Kuusiku tänav*, siis on otstarbekas sama nimetuumaga maaüksuse nimi ära muuta, näiteks *Kuusiku 2 > Vana-Kuusiku*. Lahendusi võib olla erinevaid, sõltuvalt konkreetsest juhtumist.

Sageli üritatakse unikaalsust luua pisikeste muudatustega maaüksuse nimes, mis on pigem eksitavad ega loo tegelikult unikaalsust. Näiteks sama piirkonna nimed *Hämalase, Hämelase, Härmase, Härmiku, Hämariku, Ämblase, Hämlase, Ämmalse* tuleks muuta kas täiesti erinevate nimede määramisega või siis nimekujude ühtlustamisega ja eristavate hargtäiendite lisamisega (vt lisaks peatükki „[11.23. Hargtäiendid](#)”).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

16.6. Koha-aadress sisaldab parasiitsõnu

Parasiitsõnad on selles kontekstis krunt, maaüksus, maatükk, number jt, nt *Rannaliiva AÜ **krunt nr** 43*. Selliseid parasiitsõnu tuleb vältida ja juba määratud koha-aadressidest kõrvaldada.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.04.2022

16.7. Keelatud kirjavahemärkide kasutamine

Näiteks punkt, jutumärgid, koolon, semikoolon, võrdlusmärk (=, <, >) jmt on koha-aadressides keelatud. Koma on lubatud erinevate komponentide eraldajana ning erandina ka raudteemaa katastriüksuste piketinumbrates, muudel juhtudel on ka koma kasutamine keelatud.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.04.2022

16.8. Kaldkriipsu ja sidekriipsu vale kasutamine

- **Kaldkriips** tähistab koha-aadressides kas rööpnime eraldajat (rööpnime kasutatakse Eestis mõnedes asustusüksustes näiteks Noarootsi vallas) või lisanumbri eraldajat lähiaadressides (nt paarimaja boksid *Lille tn 15/1* ja *Lille tn 15/2*).
- Paralleelaadressi eraldaja on topeltkaldkriips (*//*).
- Kui koha-aadressides on senini kasutatud kaldkriipse, siis tuleb need koha-aadressid üle kontrollida ja teha kindlaks, kas kaldkriips tähistab:
 - paralleelaadressi (sel juhul peab see olema topeltkaldkriips);
 - hoonet, mis asub mitmel katastriüksusel (liithoone boksid on jagatud erinevatele katastriüksustele);
 - mitut unikaalaadressi nõudvat hoonet, mis asuvad ühel katastriüksusel (sel juhul katastriüksuse aadressi kaldkriipsu ei kirjutata ja kaldkriips on ainult hoone aadressis).

Muudel juhtudel kaldkriipsu kasutada ei tohi. Näiteks ei või katastriüksuse lähiaadress sisaldada kaldkriipsu, kui katastriüksusel asub eraldiseisev hoone (hooned) või kui seal üldse hooneid ei ole.

- **Sidekriips** katastriüksuse ja hoone koha-aadressis numbri eraldajana on keelatud. Sidekriips eraldab kas hargtäiendit või korterinumbrit majanumbrist või nimest. Erandid on ka tehniliste objektide teenindusmaad, mille nimes sidekriips võib teatud juhul esineda.

Näiteks **ei ole lubatud maaüksuse** lähiaadressid:

- *Tõru-1 – selline aadress saab esineda korteril, mis asub Tõru nimelisel maaüksusel asuvas kortermajas, kuid mitte maaüksusel;*
- *Kase A-58 – selline aadress ei ole lubatav ühelgi objektil, kuna sisaldab üksikut suurtähte, millele järgneb sidekriips ja number.*

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

16.9. Numbrite ekslik kasutamine

- **Koha-aadress sisaldab põhjendamatult numbreid**

Numbrite kasutamine lähiaadressides on põhjendatud, kui tegu on väikekoha- või liikluspinnajärgse adresseerimisega, tehnilist objekti teenindava maaüksusega või unikaalaadressi mittenõudva maaüksusega (metskondade maa või põllumajanduslik maa jmt, millele ei ole kohanime vaja määrata). Hajaasustuses asuvate hoonestatud maaüksuste (nt talude või eramute juurde kuuluvate maade) nimetamisel ei ole üldjuhul otstarbekas numbreid kasutada. Selline hoonestatud maaüksuste nummerdamine hajaasustuses on kohanimeseadusega keelatud alates 1.juulist 2013.

ADS-i määruse avaneb uues vahekaardis §16 sätestab, millised on lubatud lisandid maaüksuse nimes.

- **Number on kirjutatud liigisõna ette**

Tehniliste objektide (teede, karjääride, trasside jmt) teenindamiseks moodustatud või näiteks metskondade maaüksuste korral on numbrite kasutamine koha-aadressides põhjendatud. Jälgida tuleb, et number ei satuks koha-aadressis valele positsioonile. Näiteks ei ole korrektne määrata karjääri teenindava maaüksuse lähiaadressiks *Kukruse 2 karjäär*, vaid number tuleb viia lõppu: *Kukruse karjäär 2* (**ADS-i määruse avaneb uues vahekaardis** §16 lõige 1 punkt 2).

- **Ebaloogiliselt suured numbrid**

Näiteks vajab kontrollimist koha-aadress, milles sisaldub suur numberlisand (*Sadovodovi tn 703a*), kui selles piirkonnas teisi nii suuri numbreid koha-aadressides ei esine. Samuti vajavad uurimist juhtumid, kui numbrite vahemikes on väga suuri hüppeid (näiteks *Pae tn 2*, millele järgneb kohe *Pae tn 26*). Numbrite vahelejätmise on põhjendatud siis, kui tänaval ongi hoonestamata lõike, kuhu võib lisahooneid tekkida, kuid mitte väikeste vahemaade puhul.

- **Numbri ees on ülearused nullid**

Näiteks *Sõpruse AÜ 005*. Taolistel puhkudel tuleb nullid numbrite eest kõrvaldada.

- **Ei ole järgitud nummerdamise reegleid**

Väikekoha- ja liikluspinnajärgsel adresseerimisel kehtivad numbrite määramisel kindlad reeglid.

Väikekohajärgsel adresseerimisel võib nummerdada maaüksused ja hooned järjest nii, et samal pool teed on nii paaris- kui ka paaritud numbrid. Liikluspinnajärgsel adresseerimisel ei ole selline nummerdamine õigustatud. Euroopa traditsiooni kohaselt antakse liikluspinnajärgsel adresseerimisel numberlisandid mõlemal pool liikluspinda ühesuunalises kasvavas järjekorras. Ühel pool liikluspinda asetsevad paaritud, teisel pool liikluspinda paarisnumbrid. Sama nõue on kehtestatud ruumiandmete seaduse § 48 lõikes 6 (vt lisaks peatükki „**13.9. Nummerdamine**”).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

16.10. Liigisõna või selle lühendi ärajätmine

Kui liikluspinna nime ja väikekoha nime järgi adresseeritud maaüksuste puhul on ekslikult jäetud koha-aadressis liigisõna või selle lühend välja kirjutamata, siis see ei ole korrektne. Näiteks ei piisa lähiaadressist *Pikk 10*, vaid Pika tänava järgi adresseerimise korral peab olema kirjutatud *Pikk **tn** 10*.

Väikekoha nime *Päikese AÜ* korral peab samuti olema liigisõna lisatud maaüksuste ja hoonete koha-aadressidesse, nt *Päikese **AÜ** 16*. Kui tegu on liikluspinda teenindava maaga (st tänavaaluse maaga), siis

peab liigisõna olema pikalt välja kirjutatud ja lühendeid ei või kasutada, nt *Kaare **tänav** L1* (vt lisaks peatükke „**11.21. Lühendid**”, „**16.13. Lühendite kasutamine**” ja „**16.15. Liigisõnade eksitav kasutamine**”).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

16.11. Ebaotstarbekalt pikad nimed

- **Liigisõnadega liialdamine**

Näiteks *Metsa tänava tee*, *Metsa tänava tee põik* – piisab ühest liigisõnast.

- **Pikad ja lohisevad nimed** ei ole korrektsed. Näiteks ei sobi lähiaadressiks selline kirjeldus: *Pargi tänava ja Raudtee tänava ristmikku teenindav maatükk*. Jutustavad ja kirjeldavad kohanimed ja koha-aadressid peab ära muutma, liikluspindade korral piisab ainult ühe liikluspinna nime määramisest vajaduse korral koos tähe ja numbri lisamisega. Näiteks nii: *Pargi tänava ja Raudtee tänava ristmikku teenindav maatükk > Pargi tänav L2*.

- Näiteks ei ole korrektsed järgmised lähiaadressid: *Sompa kaevanduse tööstusterritoorium*; *AS*

Eesti Põlevkivi Ehitus tootmisterritoorium; Tammiku Kaevandus - Ahtme mnt Vaheline Raudtee; Kaevuri tn siibrite ehitis nr 6, kraan nr 8; Autode tasuline parkla; Anatoli kalakasvanduse kalabasseinid.

Toome mõned elulised näited, kuidas pikki lähiaadresse muuta.

- Jagatakse katastriüksust nimega *Jõgeva Sordiaaretuse Instituudi Sangaste katsejaam*. Selline nimi ei ole nõuetele vastav. Sobilikud nimed on nt *Sangaste katsejaam*, *Sordiaaretuse katsejaam*, *Katsejaama*. Viimase puhul on katastriüksuse nimeks ainult objekti liigisõna, seega kehtib omastava käände nõue.
- *Tarvastu Valla- ja Kultuurikeskus* - nimi on kirjeldavat laadi, sisaldab mitut liigisõna ja sidesõna. Sobib nt *Kultuurikeskuse*.
- Katastriüksust soovitakse jagada, ühe nimi oleks *Kuusiku Katsed*, teise nimi *Kuusiku põllumajanduspark*. Sõna *katse* ei ole maaga seotud objekt, seega ei saa seda käsitleda liigisõnana ega kirjutada väikese tähega. Peab kasutama omastavat käännet, seega sobivad on *Kuusiku-Katse* (mitmus ei ole vajalik), *Katse-Kuusiku* või *Katsekuusiku*. *Kuusiku põllumajandusparki* puhul sobiks ka lühem variant *Kuusiku park*.
- Katastriüksused nimedega *EAÕK Põlva Peaingel Miikaeli Kogudus* ja *Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik*. Katastriüksuste nimedena ei ole soovitatav kasutada katastriüksusel tegutseva juriidilise isiku nime. Toodud näidete puhul soovitame kasutada lühimat varianti omastavas käändes: *Koguduse* ja *Kiriku*.

Vaata lisaks peatükki „**16.15. Liigisõnade eksitav kasutamine**“.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 20.12.2022

16.12. Üksikute suurtähtede ja Rooma numbrite kasutamine

- **Rooma number** koha-aadressis on keelatud

Näiteks ei ole lubatud lähiaadressid *Kalda II A*, *Ohestu I/1*, *Ohestu-II/2*.

- **Üksikute suurtähtede kasutamine** on lubatud üksnes tehnilisi objekte teenindavate maaüksuste korral koos numbriga, ülejäänud maaüksuste korral ja hoonete koha-aadressides ei ole üksikute suurtähtede kasutamine lubatud.

Näiteks ei ole lubatud lähiaadressid *Kalda 2A*, *Heli 14A*, *Metsa A37*, *Kase A-58*, *Ööpiku A-84*, *Apteegi tn 1A* (tähtlisand peab olema väiketäht).

- **Tähtlisand üksi (ilma numbrita) ei ole lubatud**

Näiteks ei vasta nõuetele lähiaadress *Sadam-Raudtee A*.

16.13. Lühendite kasutamine

- **Lühendid ei ole koha-aadressides üldjuhul lubatud.** Erandiks on kuus lühendit: AÜ (aiandusühistu), GÜ (garaažiühistu), SÜ (suvilaühistu), tn (tänav), mnt (maantee) ja pst (puiestee), kui neid kasutatakse väikekoha- või liikluspinnajärgsel adresseerimisel ja lühendile järgneb erilisand (näiteks on lubatud koha-aadressid *Tähe AÜ 26, Virmalise tn 8*). Kui tegu on liikluspinda teenindava maaüksusega, siis lühendit kasutada ei tohi.

Näiteks ei ole lubatud sellised lühendid nagu *OÜ, AD, AS, nr, kr, tk, kV* jne. Samuti ei ole lubatud juriidiliste isikute nimede lühendid, näiteks *TET, EELK, LG, BMV*. Sellistele maaüksustele tuleb leida sobivamad nimed.

- **Liigisõna** või selle lühendit ei kirjutata nimetuuma ette, vaid järele.

Näiteks ei ole korrektne määrata lähiaadressiks *SÜ Lepiku 10*, vaid õige on *Lepiku SÜ 10*, samuti ei sobi *Rahvuspark Vilsandi*, vaid õige on *Vilsandi rahvuspark* (vt lisaks peatükki „**11.21. Lühendid**”)

16.14. Asulanime tarbetu kordamine lähiaadressis

- **Koha-aadressiks ei ole korrektne määrata küla nime ja numbrit.**

Näiteks ei sobi *Sundja küla 2, Äkkeküla 1*. Neid külasid ei ole mitu ja üksused asuvad samas külas, seega ei ole vajadust küla nime nummerdada. Sisuliselt võib öelda, et neil üksustel lähiaadress puudub või on selleks ainult number, ja seega tuleb nüüd lähiaadress ikkagi määrata. Näiteks sobib lahenduseks, kui määratakse teedale liikluspinna nimed ja adresseeritakse nende alusel. See on kindlasti eelistatuim viis tiheasustuse korral. Teine variant on väikekohajärgne adresseerimine või kolmanda võimalusena määrata objektidele (maaüksustele ja hoonetele) korrektsed kohanimed. Viimane variant sobib juhul, kui tegu on mõne üksiku majaga, mis asuvad hajusalt. Soovitatavalt võiks kaaluda sellise lahenduse korral näiteks hargtäiendite kasutamist (lähiaadressi *Tarva 1* ja *Tarva 2* asemel *Väike-Tarva, Suur-Tarva* või liitsõnu *Tarvaotsa, Tarvamäe* jmt).

- **Asustusüksuse (näiteks küla) nime ei ole tarvis lähiaadressis korrata.**

Üldine soovitus on, et maaüksuste nimedes ei korrataks asjatult asustusüksuse (näiteks küla) nime. Näiteks ei ole soovitatav lisada suurele hulgale küla maaüksuste nimedest hargtäiendina küla nime, sest koha-

aadressis on see juba nagunii olemas:

Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu-Langi,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu-Kuusekäbi,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu silohoidla,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu farm,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu elamu,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu spordihoone,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu kauplus,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu alajaam,
Palgi maakond, Prussi vald, Pinnu küla, Pinnu kirik.

Siin tasuks kaaluda, milliste nimede korral on küla nime kordamine õigustatud ja milliste korral mitte. Näiteks kooli, kiriku või endise mõisa nimes on selline kordus ilmselt õigustatud, mõnel juhul ka eramu juurde kuuluva maaüksuse (nt talu) nimes. Ajalooliselt on Eestis külade nimed tekkinud sageli mõne põlise talu nime järgi ja sel juhul ei või sellise talu nime loomulikult kaotada. Soovitame põlisele talunimele lisada kas hargtäiendi (*Palli > Väike-Palli*) või moodustada liitsõna (*Palli > Pallimäe*).

Mõned elulised näited

- Rae vallas on *Seli küla* ja *Seli talu*, Kiili vallas *Luige alevik* ja *Luige talu* (endine kõrts), Türi vallas *Kärevere küla* ja *Kärevere mõis*, *Laupa küla* ja *Laupa mõis*. Neil juhtudel on nimede samasus täiesti põhjendatud ning selliseid kohanimesid muuta ei ole vaja, kuigi eristuse tekitamine on soovitatav. Näidetes toodud juhtudel tuleb ametlikust kohanimest kõrvaldada liigisõna "tal", mida võib aga tava suhtluses julgelt edasi kasutada.
- Kehtna mõisa alal (Kehtna vallas) on *Haakla-Juhani*, *Haakla-Hansu* ja *Haakla-Jaani* endisaegse talu puhul kasutatud külanime hargtäiendina, sest mujal on *Juhani*, *Hansu* ja *Haakla* olemas. Küla nime kordamine hargtäiendina võib olla põhjendatud ka juhul, kui maaüksuse nimi ise on väga tavaline ja samale endise mõisa alale jääb mitu sellenimelist, siis on ka varem küla nime täiendina kasutatud.

Seega ka külanimede kordamise puhul maaüksuse nimedes tuleb järgida põhimõtet, et põliseid nimesid säilitataks ja hoonestatud maaüksusele jääks põline talunimi alles (vajaduse korral eristava täiendiga). Veel tasuks jälgida asjaolu, et sageli on põline talunimi antud tagastamise protsessis maaüksustele, mis on kunagi selle talu juurde kuulunud, ning põline hoonestatud talukoht on erastatud uuele omanikule ja saanud hoopis uue nime.

Soovitame anda põlistalu nime tagasi hoonestatud maaüksusele ja määrata teistele maatükkidele näiteks hargtäiendiga eristuvaid või uusi kohanimesid – või ka vastupidi (näiteks talukoht saab eesliite *Vana-Raja* ja teised maatükid lihtsalt *Raja*). Sel juhul on vähemalt endisel talusüdamel nimi säilitatud (taastatud). Selline muudatus eeldab loomulikult omanike nõusolekut ning vana kohanime väärtustamise vajaduse mõistmist. Piisav selgitustöö võib seejuures anda häid tulemusi ning panna maaomanikke ja teisi inimesi huvituma ka koha ajaloost.

16.15. Liigisõnade eksitav kasutamine

Liigisõna määramisel peab tagama selle sobivuse. Mõnel juhul ei ole aga liigisõna ja objekti tegelik liik (funktsioon) vastavuses.

Objekti funktsiooni näitavad liigisõnad

Üldiselt ei ole mõistlik määrata liigisõnu omaniku lühiajalise tegevusala ega ka suhteliselt lühiajalise kasutusotstarbe järgi (näiteks pood või töökoda võib tegutseda lühiajaliselt ning peale vastava tegevuse lõppu muutub koha-aadress juba pigem eksitavaks). Erandiks on jällegi aja- ja kultuurilooliselt tuntud nimed, mille korral on liigisõna säilitamine põhjendatud ka pärast vastava tegevuse lõppu (näiteks mõni endine vabrik, mille järgi piirkonda on tuntud).

Mõned elulised näited

- *Karuküla kauplus* on mõnevõrra eksitav nimi, kui kauplus selles kandis ammu enam ei tööta.
- Soovitakse maaüksuse nimeks panna *Peede talumets*. Liigisõna *talumets* vastu otseselt ei saa olla, kuigi tekib küsimus, kas sellel talul on veel mingit liiki metsa. Nimeks võiks olla lihtsalt *Peede mets*.
- *Tiitsa tellisetehas* sobib nimeks maaüksusele, kus see tehas tegelikult kunagi tegutses, kuid mitte naaberüksustele, kus tehast pole kunagi olnud.
- *Vanaküla* nime kandev üksus asub hoopis Kase külas. Tegu on katastriüksusele mittesobiva liigisõna kasutamisega, sest katastriüksus ei saa olla küla.
- *Soo tee* nimelisel maaüksusel teed ei ole ega ole ka planeeritud sinna teed ehitada. Liigisõna *tee* viitab, et üksus on moodustatud tee teenindamiseks, seega on kasutuses olev liigisõna eksitav ja nimi vajab muutmist.
- *Kubija järv* – järve ennast teenindav katastriüksus, millel asub peamiselt järv ise.
- *Kubijajärve* – järve lähedal asuv katastriüksus, millel on veel muid objekte.

Liigisõnaks sobimatud sõnad

Liigisõnana ei saa käsitleda sõnu, mis ei ole maaga seotud objektid ega tegevused.

- Liigisõnaks ei saa olla number (*Lusti ühe, Lusti kahe, Lusti kolme, Lusti nelja*). Kui tegu on tiheasustusega, tuleb määrata liikluspinna või väikekoha nimi ja adresseerida selle alusel. Kui tegu on hajaasustusega, tuleb pigem leida sobivad hargtäiendid või päris uued kohanimed.
- Inimese amet või auaste (*Saare kapten, Kalda valvur*) ei saa olla liigisõna, vaid tuleb muuta nimetuuma osaks (sobib näiteks *Saare-Kapteni; Kalda-Valvuri*).
- Omadussõna (*Vaablase väike*) võib olla hargtäiend, mis lisatakse nimetuuma ette (*Väike-Vaablase*).
- Nimisõna, mis ei ole maaga seotud ega iseloomusta maaga seotud objekte (*Mere vaht*), vajab muutmist nimetuuma osaks > *Merevahi* või *Merevahu*.

Näiteid võib tuua veelgi, kuid üldpõhimõtte on ikka see, et liigisõna saab olla üksnes maaga seostuvat objekti tähistav, mitte suvaline sõna. Kui sõna ei vasta eelkirjeldatud nõuetele, siis ei ole tegu liigisõnaga ja lahendusena saab selle muuta kas nimetuuma osaks või loobuda sõnast üldse.

Liigisõna, mis ei anna piisavalt eristavat infot

Sageli on kasutuses sellised liigisõnad, mis ei erista objekti piisaval määral. Näiteks *Aasa maja* puhul piisab ka lihtsalt nimest *Aasa*, sest Eestis on kokku 900 000 maja ja nende äramainimine maaüksuste nimedes ei annaks sisuliselt eristavat infot. Samalaadsed on ka nimed nagu *Veere saun, Kulli suvila, Kaasiku elamu, Kuusiku ridaelamu* jne.

Koha-aadressides ei kasutata **nimetuumana** järgmisi maakonna, omavalitsuse, asustusüksuse, liikluspinna ja väikekoha liigisõnu: „tänav“, „tee“, „puiestee“, „maantee“, „ringtee“, „allee“, „põik“, „väikekoht“, „küla“, „vald“, „linn“, „alev“ ja „alevik“. Selliste nimede esinemine tekitab segadust aadressiotsingutes ja ka nende kohtade leidmisel. Võimalik lahendus on asendada olemasolev nimi sisult lähedase sobiliku liitsõnaga, näiteks maaüksus nimega „Tänav“ nimetada ümber „Tänavametsa“ või „Tänav-Aasa“ vmt. Selleks, et kaitsta ajalooliselt väärtuslikke kohanimesid, ei pea muutma lähiaadressi, milles on kasutatud nimetuumana eelpool nimetatud liigisõnu - seega ei pea inimesed muutma oma elukoha ajaloolist aadressi.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023

16.16. Avalikustamisele mittekuuluv info

Kui mingi teave on kas salastatud või ei kuulu avalikustamisele, siis ei ole korrektne määrata ka sellist infot kajastavaid koha-aadresse. Näiteks ei ole mõistlik avalikustada kaitsealuste looma-, linnu- või taimeliikide nimesid nende tegelikes elupaikades (*Konnakotka*, *Tedre*, *Kuldkäokinga*). Selline käitumine on vastutustundetu ega aita kuidagi kaasa kõnealuste liikide kaitsele, vaid pigem meelitab ligi asjatundmatuid huvilisi, kes võivad neid kahjustada.

Samuti ei ole alati otstarbekas viidata strateegiliste rajatistele (*Laskemoonalao*, *Varulennuvälja tee*, *Väljaõppepolügoon*, *NATO tagavaralennuväli*). Soovitame sellistel juhtudel määrata mõne neutraalsemat laadi koha-aadressi koostöös maaüksuse omanikuga.

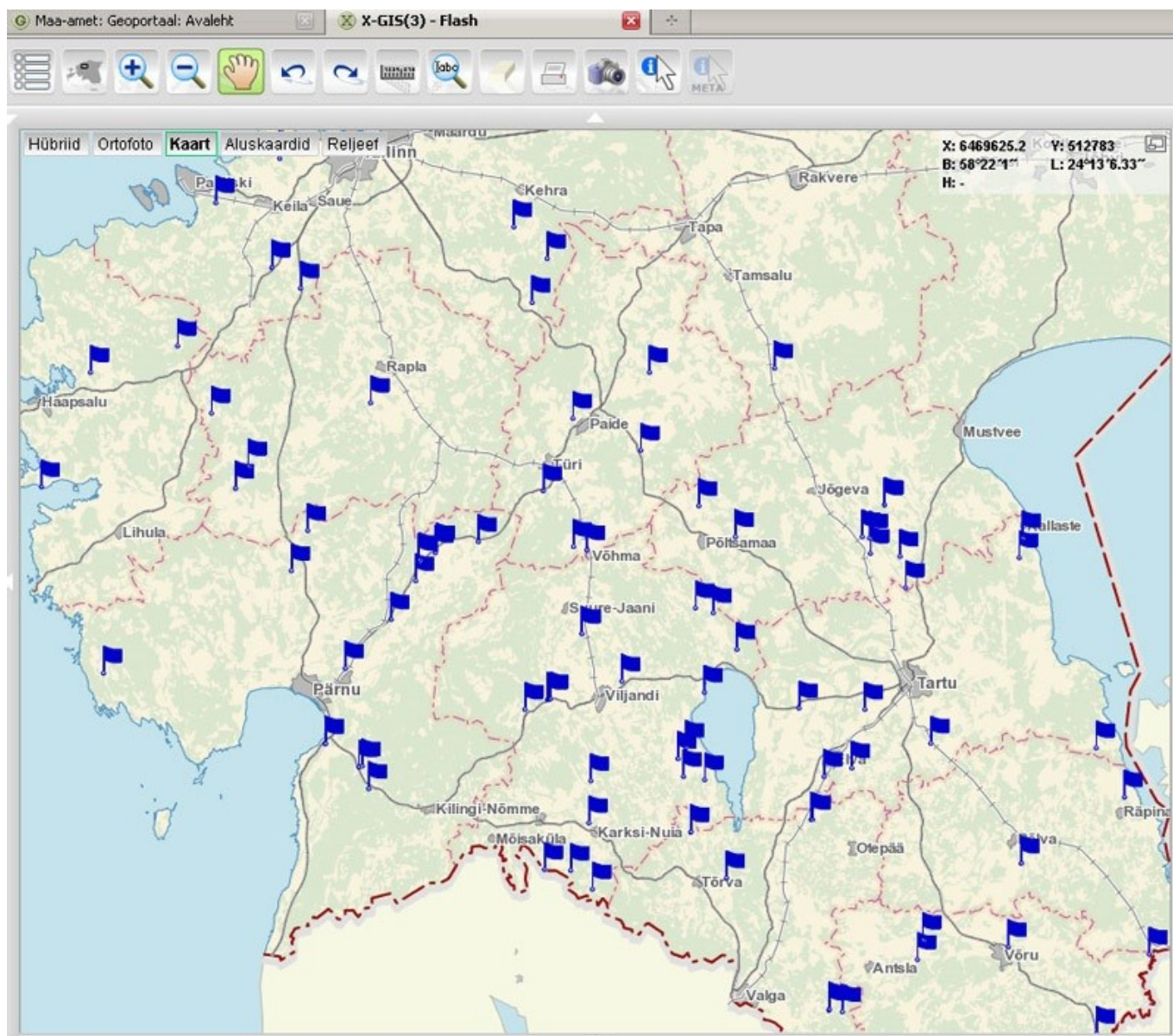
Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.04.2022

16.17. Üheülbalised, sisutud koha-aadressid

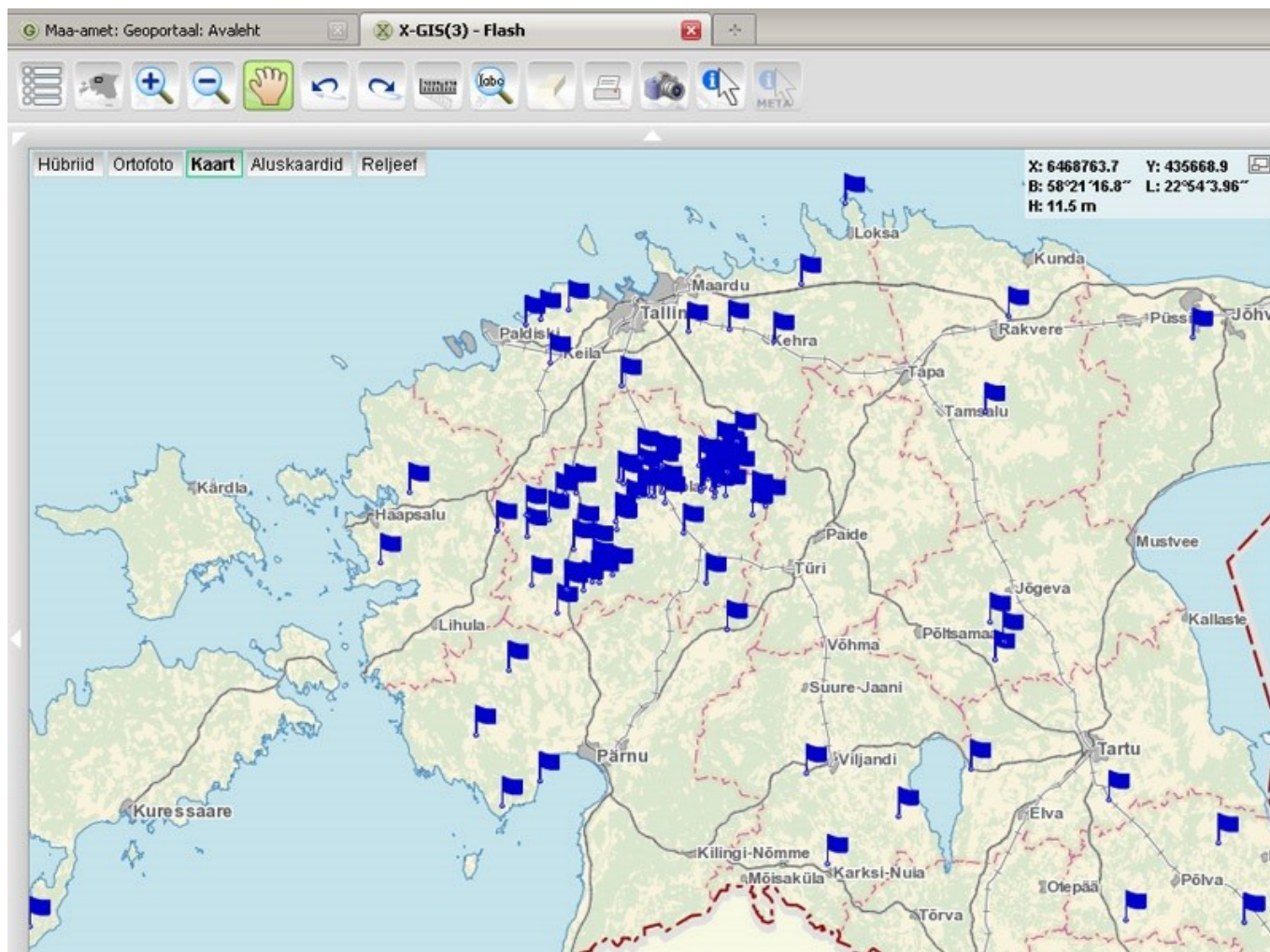
Soovitame kohanime ja koha-aadresside määramisel mitte kasutada trafaretseid lahendusi, määraes koha-aadressiks objekti liigisõna ja lisades numbrit. Pigem tuleks otsida seoseid kohalike põliste kohanime ja loodusobjektidega. Koha-aadress ja kohanimi võiks olla kohta kuidagi iseloomustav või peaks kohaga muud (kultuurilist, ajaloolist) sisulist seost omama.

On aeg loobuda n-õ neutraalsete ja kroonulike nimede ja numbrite kasutamisest elamute adresseerimisel (nt *Maja 4*, *Krunt 51*, *Elamu 22*, *Saun-Suvila*, *Ridaelamu*). Seda võiks võrrelda olukorraga, kui inimestele määratakse nimeks lihtsalt Inimene või Naine/Mees ja lisatakse number. Kohanimi kajastab siiski ka kultuuri ning võimaldab ilmetada oma elukeskkonda piirkonnaga tõeliselt seotud nimede kasutamisega, järgides seejuures loomulikult häid kohanimetavasid ja adresseerimise põhimõtteid.

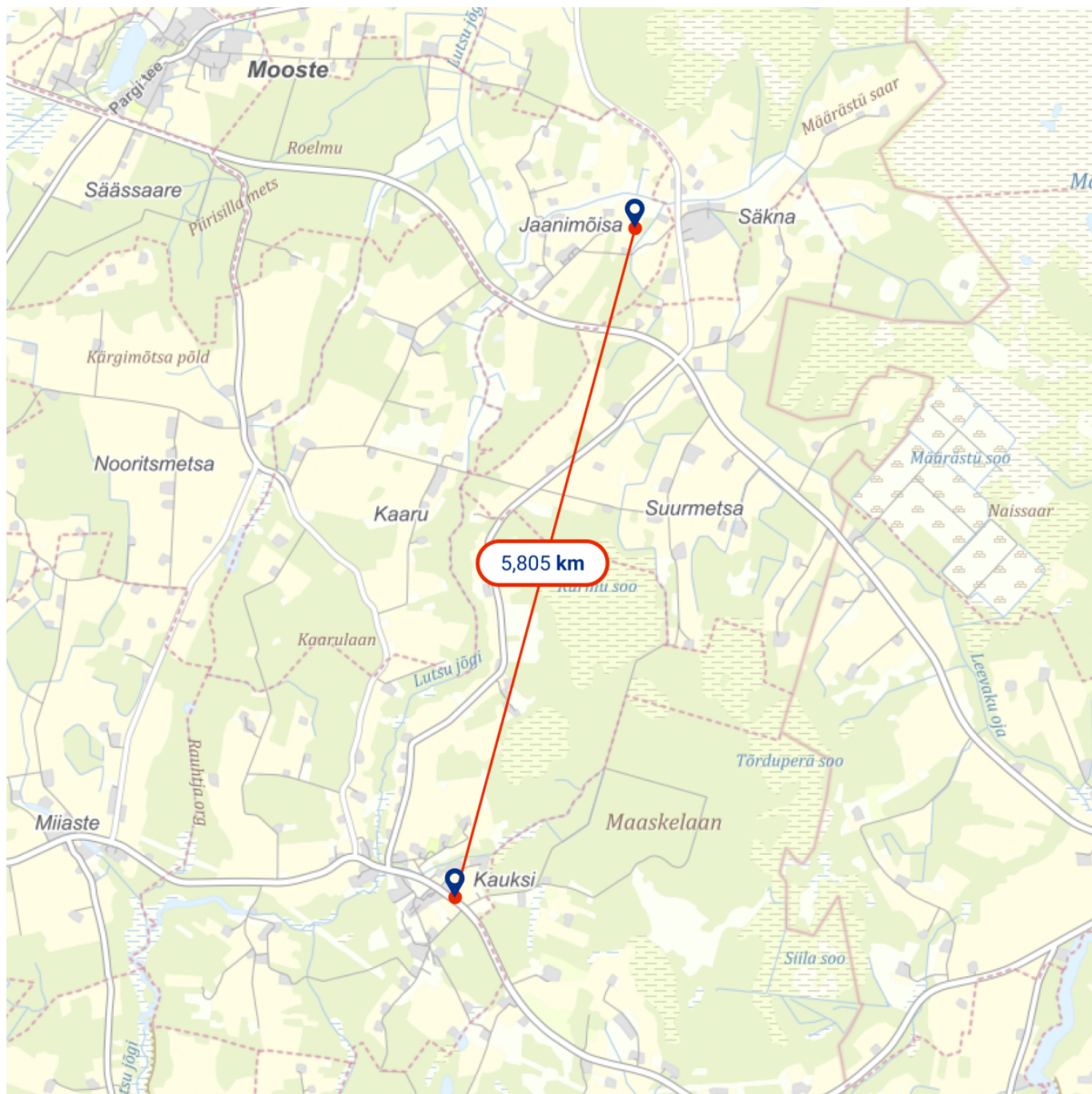
Näiteks *Elamu* ... on üsna levinud koha-aadress üle Eesti:

Maja on samuti väga levinud:

Näiteks kui ühes vallas on lähiaadressiga *Maja 2* olemas kaks maja ja nende omavaheline vahemaa on linnulennult 6 km, siis ei sooviks olla inimese nahas, kes ootab tuletõrjet, sel ajal kui tuletõrjujad on jõudnud *Maja 2* juurde 6 km eemal:

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023